

Zvídalka a tajemství spolupráce

Příběh ze série

Veverka Zvídalka a skřítek Vítek pomáhají s výzvami

V dutině velkého dubu na kraji lesa se probudila veverka Zvídalka. Protáhla si tlapky, načechrala huňatý ocásek a zhluboka se nadechla vůně ranního lesa. Vykoukla ven a vesele pozdravila sluníčko, které právě začínalo hřát, kytičky na paloučku i motýlka, který kolem jejího dubu právě letěl na snídani.

Měla skvělou náladu a cítila se neobyčejně silná. Byla na sebe hrdá za všechno, co se už naučila a co uměla. „Dokážu si poradit se vším sama,“ šeptala si pro sebe a spokojeně se u toho česala. „Kdo si umí poradit, ten je silný. A kdo je silný, nikoho nepotřebuje.“

Zvídalka měla pocit, že požádat o pomoc je tak trochu jako přiznat, že něco neumí. A to se jí nelíbilo. Chtěla být tou, která vždycky všechno zvládne bez jediného zaváhání. Věřila, že síla se měří tím, kolik toho unese jedna jediná tlapka.

Celé dopoledne si Zvídalka užívala svou samostatnost. Sama si nasbírala plný košík lesních jahod a sama si opravila prasklou větvičku u vchodu do pelíšku. Když sluníčko vystoupalo vysoko na oblohu a začalo pořádně pálit, pocítila Zvídalka velkou žízeň. Právě se vracela ze vzdáleného kouta lesa a v krku ji už trochu pálilo.

Moc se těšila na svůj oblíbený „Bubláček“. Tak říkala malému pramínku čisté vody, který vyvěral zpod skály na lesní mýtině. Bubláček byl pro les nesmírně důležitý. Zvídalka věděla, že je to srdce louky – pili z něj ptáčky, než vzlétli vysoko k mrakům, zajíčci se u něj zastavovali po ranním běhání a unavení mravenci, které potkávala, si v něm smáčeli tykadla, když tudy s velkým úsilím nosili těžké jehličí.

„Dojdu k Bubláčku, napiju se a pak všem ukážu, jak jsem dneska všechno stihla úplně sama,“ plánovala si v duchu. Jenže jak se blížila k mýtině, něco bylo jinak. Lesem se neneslo to známé, veselé klokotání, které bývalo slyšet už z dálky. Čím byla blíž, tím větší ticho ji obklopovalo.

Když konečně seskočila z posledního stromu na měkký mech mýtiny, zastavila se tak prudce, až jí jedna jahoda upadla na zem. Bubláček nezpíval. Místo radostného bublání bylo na mýtině hrobové ticho, které přerušovalo jen bzučení zmatených much. Ze srázu nad mýtinou se utrhł obrovský, šedivý kámen a spadł přímo na místo, odkud voda vytékala. Kámen pramínek úplně udusil.

Voda, která dříve vesele stříkala do dálky, se teď jen smutně vsakovala do hlíny a kolem skály se dělalo mazlavé bláto. Květiny v okolí už začaly svěřovat své barevné hlavičky a Zvídalka viděla, jak u kraje kamene marně pátrá ptáček, který se snažil napít.

„To ne! Můj Bubláček!“ vykřikla Zvídalka a v tu ránu zapomněla na všechnu únavu. „Takhle to nenechám! Já ho okamžitě zachráním. Odsunu ten kámen a voda zase poteče. Všichni uvidí, jak si umím poradit.“

Vůbec jí v tu chvíli nepřišlo na mysl, že by na takový úkol mohla být malá. V její hlavě stále zněla ta hrdá ranní věta: „Dokážu si poradit se vším sama.“ Viděla ten kámen jako svou velkou zkoušku a cítila obrovské odhodlání porazit tu horu svou vlastní silou.

Zvídalka si plivla do tlapek a zapřela se o kámen. „Pojď, hni se!“ zasyčela. Tlačila, co jí síly stačily. Její malé nožky se bořily do bahna, svaly na zádech měla napnuté k prasknutí, ale kámen se ani nehnul. Byl studený a lhostejný. Zvídalka to zkusila znovu. Zapřela se zády, nohama se odrážela od kořene starého buku a vší silou do kamene bušila.

Kámen tam jen dál nehybně ležel. Zvídalka začala být unavená. Její kožíšek byl špinavý od bláta, tlapky ji pálily a v krku měla sucho. S každým dalším neúspěchem v ní ale rostl podivný pocit. Nebyl to jen smutek, byl to stud. „Když ten kámen neodtlačím, teta Sova si pomyslí, že nejsem tak šikovná, jak říká. A Vítek uvidí, že jsem slabá,“ honilo se jí hlavou.

V tu chvíli si říkala, že raději zkusí kámen odtlačit ještě stokrát, než aby přiznala, že na něj prostě nestačí. Sedla si do trávy, schovala hlavu do tlapek a cítila, jak jí po tváři stéká horká slza.

Vtom se nad mýtinou ozvalo měkké zašumění křídel. Na nízkou větev buku, přímo nad Zvídalku, se snesla teta Sova. Její velké oči byly ve večerním slunci jako dvě zlatá jezírka. Dívala se na Zvídalku s takovým klidem, že se i veverčino splašené srdce začalo tišit.

Teta Sova nevyčítala, neříkala, co má dělat, ani se nesmála jejímu blátu na čele. „Vidím tě, Zvídalko,“ promluvila teta Sova hlasem hebkým jako mech. „Vidím, kolik síly jsi do toho dala. Máš v sobě velkou odvahu, když chceš zachránit vodu pro nás všechny. Ale podívej se na ten kámen. Je to kus hory. Někdy se nám zdá, že musíme všechno unést

sami, abychom byli dost dobří. Ale i ty největší stromy v lese drží v zemi miliony kořenů, které se proplétají s kořeny ostatních. Žádat o pomoc není slabost, maličká. Je to nejvyšší forma moudrosti – vědět, kdy jedna tlapka nestačí, a nechat se podepřít přáteli.“

Zvídalka vzhlédla k Sově. Ten těžký balvan, který cítila ve svém nitru – ten pocit, že musí vše zvládnout sama – najednou začal mizet. Teta Sova ji neodsuzovala. Chápala ji.

Právě tehdy přiběhl skřítek Vítek. Když viděl Zvídalku a ten obrovský kámen, hned mu bylo všechno jasné. Nepřišel a neřekl: „Uhni, já to udělám.“ Místo toho si k ní dřep. „Teta Sova má pravdu, Zvídalko! My u nás v chaloupce říkáme, že chytrá hlava nahradí deset svalů. Mně tatínek vyprávěl, že i on se kdysi snažil sám odtlačit velký vůz a málem si ublížil. Maminka mu tehdy řekla: 'Tatínku, nezapomínej, že máš nás a že máš taky nápady.' A pak mě naučili něco, čemu se říká páka.“

Vítek našel na zemi dlouhou, velmi pevnou bukovou větev a menší kulatý kámen. „Podívej, Zvídalko. Tenhle malý kámen bude náš opěrný bod. A tahle větev bude naše rameno. Když jeden konec strčíme pod ten velký balvan a opřeme větev o ten malý kámen, naše síla se jako zázrakem spojí a znásobí.“

Zvídalka a Vítek se chopili konce větve. Společně zatlačili dolů. Kámen trošičku zasténal a o milimetr se zakýval. „Vidíš to? Pohlo se to!“ zajásala poprvé Zvídalka. Ale kámen byl stále příliš těžký, než aby ho převrátili úplně.

„Je nás pořád málo,“ uznal Vítek. „Páka je chytrá, ale potřebuje víc tlapek.“ Zvídalka se nadechla. Už se nebála, že bude vypadat slabá. „Krtečku! Zajíčku Skákale! Pojdte nám prosím pomoci!“ zavolala do lesa.

Netrvalo dlouho a z nory se vyhrabal krteček se svými silnými tlapkami a přihopsal zajíček Skákal. Každý přinesl svou jedinečnou dovednost. Krtek vyhrabal pod balvanem prostor, aby tam větev lépe sedla. Zajíček se postavil vedle Vítky a Zvídalky. A teta Sova z větve radila: „Ted', děti! Ted' je ten správný čas! Najednou!“

„Raz... dva... tři... TED'!“ vykřikl Vítek. Všichni se svorně a vší silou opřeli o větev. Zvídalka cítila teplo Vítkova ramene, slyšela supění zajíčka a cítila, jak celá ta dřevěná páka pracuje za ně. A najednou – KŘUP! Velký kámen se s hlasitým zaduněním převálil stranou do trávy. Ze země okamžitě vytryskl silný, jiskřivý proud vody. Bubláček byl volný!

Zvídalka se dívala na své přátele. Byla špinavá, unavená, ale cítila se silnější než kdy dřív. Pochopila, že spolupráce je jako ta jejich páka: když se o sebe navzájem opřeme, dokážeme pohnout i celou horou.

Už věděla, že být samostatná neznamená být sama. Odcházela k domovu a v uších jí zněla veselá písnička zachráněného pramínku, která jí připomínala, že ve dvou se to lépe táhne – a ve čtyřech je to ještě k tomu i velká zábava.

Aktivita pro rodiče s dětmi „Společně pohneme horou“

1. Pokus s pákou (Fyzické prožití příběhu)

Tato aktivita dětem názorně ukáže, že díky nápadu a spolupráci zvládneme věci, na které naše svaly nestačí.

- Co budete potřebovat: Pevné delší prkno (nebo násadu od smetáku), menší pevný špalek jako opěrný bod a něco těžkého (např. plný batoh knih nebo těžkou krabici).
- Postup:
  - a. Nechte dítě, aby zkusilo těžkou krabici zvednout nebo posunout samo (jako Zvídalka na začátku).
  - b. Ptejte se: „Jaké to je? Je to těžké? Cítíš, jak se ručky namáhají?“
  - c. Sestavte páku: Pod krabici zasuňte prkno a podepřete ho špalkem blízko krabice.
  - d. Teď nechte dítě zatlačit na druhý konec prkna. Krabice se lehce zvedne!
  - e. Terapeutický moment: „Vidíš? Tvoje síla je pořád stejná, ale díky chytrému nápadu a správnému opření jsi to zvládl/a.“

2. Hra na „Zauzlované tlapky“ (Důvěra a pomoc)

- Postup: Rodič a dítě (případně sourozenci) se chytanou za ruce. Jeden zavře oči (je jako „uvězněný pramínek“) a druhý ho musí provést pokojem plným překážek (polštáře, hračky) jen pomocí jemného vedení rukou a hlasu. Pak se vystřídejte.
- Cíl: Zažít pocit, že je v pořádku se nechat vést a spolehnout se na druhého.

3. Povídací chvilka (Reflexe pro rodiče)

Při společném čtení nebo po aktivitách můžete položit tyto otázky, které pomáhají dítěti zpracovat téma samostatnosti a pomoci:

1. „Zvídalka si myslela, že když si řekne o pomoc, nebude už šikovná. Myslíš si to taky někdy? V čem?“ (Normalizace pocitu studu).
2. „Pamatuješ si, kdy jsi naposledy někomu s něčím pomohl/a? Jaký jsi z toho měl/a pocit v bříšku?“ (Posílení radosti ze spolupráce).
3. „Co by se stalo, kdyby teta Sova na Zvídalku křičela, že je nešika? Šlo by jí to pak lépe, nebo hůře?“ (Uvědomění si významu laskavé podpory).
4. „Kdo je tvoje 'páka', o kterou se můžeš opřít, když je něco moc těžké?“ (Identifikace podpůrné sítě – máma, táta, kamarád).

Tip pro rodiče: V příběhu je klíčové, že teta Sova nic nevyčítá. Zkuste v příštích dnech, když dítěti něco nepůjde, použít její větu: „Vidím, kolik síly do toho dáváš, je v pořádku, že tohle ti ještě nejde, můžu ti pomoci?“ Tím budete budovat bezpečné prostředí, kde si dítě o pomoc řekne rádo a včas.

Ted' už je to na tobě. Můžeš si obrázek vybarvit jak se ti líbí.

Každý týden vypráví Zvídalka s Vítkem nový příběh

Aby mohla Zvídalka přinášet radost i v budoucnu, prosím, nešířte volně tyto příběhy.

Místo toho pozvěte přátele přímo na naši FB stránku Veverka Zvídalka a skřítek Vítek objevují svět nebo na web zvidalka.cz.

Za respektování autorských práv vám ze srdce děkuji.

Veverka Zvídalka a skřítek Vítek pomáhají s výzvami

© Zdeňka Kolářková

zvidalka.cz